

Preventie- en Handhavingsplan 2019 - 2022

Alcohol- en drugsbeleid

Inhoudsopgave

Begrippenlijst

Inleiding	4
1. Preventie	6
2. Hoofddoel en doelstellingen	8
3. Samen en integraal	10
4. Reeds ingezette en doorlopende activiteiten op het gebied van preventie en handhaving	16
5. Acties 2019 – 2022	18
6. Financiën	20

Bijlage 1: Overzicht huidige ketenpartners

Bijlage 2: Wet- en regelgeving nader toegelicht

Bijlage 3: Regelgeving Handhaving

Begrippenlijst

- APV Algemene plaatselijke verordening 8K-T-Diel
- BOA Bijzondere Opsporingsambtenaar
- college het college van burgemeester en wethouders
- DHV Drank- en Horecaverunning
- DHW Drank- en Horecawet
- HUP Handhavingsuitvoeringsprogramma
- NVWA Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
- PDC Producten- en Dienstencatalogus
- RUD Regionale uitvoeringsdienst
- Verordening 2014 Drank- en Horecaverordening 2014
- VNG Vereniging Nederlandse Gemeenten
- Wmo Wet maatschappelijke ondersteuning

Inleiding

Gezondheid is het vermogen van mensen zich aan te passen en een eigen regie te voeren in het licht van fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven (positieve gezondheid Huber, 2012).

De gemeenten Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel willen een samenleving zijn waar het prettig leven, wonen, leren en werken is; waar jongeren gezond en veilig kunnen opgroeien en waar betrokkenheid, ontmoeting en verbinding belangrijk en vanzelfsprekend is. Ouders, kinderen, familie, vrijwilligers, professionals, verenigingen, bedrijven, commerciële en non-profit organisaties, kortom alle burgers creëren met elkaar mogelijkheden en kansen voor ontplooiing en ontwikkeling. Vanuit de diverse beleidskaders en met onze ketenpartners steken we in op positieve gezondheid.

In het coalitieakkoord 'Duorsum Oparbeidzje 2018 - 2022' van gemeente Tytsjerksteradiel is de volgende ambitie opgenomen: *door goede voorlichting willen we het gebruik van drugs, tabak en alcohol ontmoedigen en terugdringen. Bij jongeren willen we inzetten op het betrekken van ouders en zetten we ook in op handhaving.* Met dit plan geven we daar uitvoering aan.

De gemeente Achtkarspelen noemt in het coalitieakkoord: het Minder Middelengebruik, waarin het alcohol- en drugsgebruik onder jongeren wordt aangepakt. Dit laatste naar aanleiding van het rapport 'Klare wijn schenken' van de rekenkamercommissie. Achtkarspelen wil het beleid aanpassen met de aanbevelingen uit dit rapport en wil het in middels door een projectgroep opgesteld actieplan snel uitvoeren. Met dit plan geven we daar uitvoering aan.

Preventie- en handhavingsplan

In de Drank- en Horecawet (DHW) is in 2014 bepaald dat de gemeente verplicht is een preventie- en handhavingsplan op te stellen. Hierin legt de gemeente vast hoe ze invulling geeft aan haar toezichts- en handhavingstaak in het kader van de DHW. Onze gemeenten hadden een plan voor de periode van 2014 tot 2019. Het is dus tijd om ons beleid te herijken.

Klare Wijn

In mei 2017 is zowel voor de gemeente Achtkarspelen als voor de gemeente Tytsjerksteradiel door de Rekenkamercommissie een onderzoeksrapport opgeleverd met de naam 'Klare wijn schenken'. Door de beide directeuren/gemeentesecretarissen is voor de uitwerking van de verbeterpunten een projectgroep samengesteld die een Actieplan 'Ontwikkelen integrale aanpak jeugd & alcohol Achtkarspelen & Tytsjerksteradiel' heeft geschreven (opgeleverd in september 2017). In het actieplan zijn 'aanbevelingen en verbeterpunten' uiteengezet welke nu zijn verwerkt in dit Preventie- en Handhavingsplan.

De belangrijkste aanbevelingen van de Rekenkamercommissie waren in het kort:

- Maak het beleid concreet en meetbaar
- Betrek jongeren bij het proces en zet in op bewustwording bij de ouders / de omgeving
- Versterk de regie op het proces rondom preventie van alcohol en drugs

Alle aanbevelingen zijn vertaald in actiepunten. Een belangrijke aanbeveling is in 2018 opgevolgd door een procesleider Jeugd & Alcohol aan te stellen. De procesleider heeft onder andere als opdracht gekregen om een nieuw Preventie- en Handhavingsplan te schrijven.

Focus op jeugd

In het Actieplan is reeds vastgesteld dat we onze inzet in eerste instantie richten op de jeugd – en hun ouders - in onze gemeenten. Wanneer de actiepunten zijn afgerond verbreden we onze scope ook naar volwassenen.

Integraal

Het thema alcohol- en drugsgebruik onder jongeren en volwassenen vraagt om een integrale aanpak en is een doorlopend proces. Om het beleid vorm te geven is het van belang om op verschillende onderdelen interventies te plegen op de pijlers: preventie, regelgeving en handhaving. De gemeente heeft een belangrijke – wettelijke - verantwoordelijkheid en is voor een succesvolle aanpak sterk afhankelijk van haar externe partners.

Naast de integrale samenhang tussen de verschillende interventies is ook nadrukkelijk verbinding gezocht tussen de diverse – bij dit onderwerp direct of meer indirect - betrokken beleidsvelden binnen de gemeente en met onze belangrijke externe partners. Zij hebben allen een waardevolle bijdrage geleverd aan de totstandkoming van dit plan.

- Verslavingzorg Noord Nederland
- GGD Friesland (platform Nuchtere Fries)
- KEaRN
- Timpaan Welzijn
- Politie
- Onderwijs
- Gebiedsteams

Preventie

Op 1 januari 2014 is de DHW gewijzigd. Met de wijzigingen wil de wetgever:

- alcoholgebruik onder jongeren terugdringen
- alcoholgerelateerde verstoring van de openbare orde aanpakken
- bijdragen aan het verminderen van de administratieve lasten

Een belangrijke wijziging is de verhoging van de leeftijdsgrens van het verstrekken van alcohol van zestien naar achttien jaar. Jeugdhulp en jeugdreclassering kunnen doorlopen tot maximaal het 23ste levensjaar, maar dan moet daartoe expliciet besloten worden door de gemeente (jeugdhulp). (bron: <https://www.jeugdzorgnederland.nl/meer-weten/algemeen/>). De gemeenten richten zich op jongeren in de leeftijd tot 23 jaar.

Waarom inzetten op alcoholpreventie

De laatste cijfers van de GGD uit 2016 laten zien dat meer dan een kwart van onze jongeren stevig drinkt. Dit percentage wijkt niet significant af van het gemiddelde in Friesland. De negatieve effecten van alcohol- en drugsgebruik zijn groot. Eén van de speerpunten in het gemeentelijk gezondheidsbeleid van zowel de gemeente Achtkarspelen als de gemeente Tytsjerksteradiel is dan ook preventie van het gebruik van alcohol.

Met preventie kan veel leed en maatschappelijke kosten worden voorkomen. Overmatig alcoholgebruik kan onder meer leiden tot psychische klachten en aandoeningen aan de lever, nieren, centraal zenuwstelsel, hart en bloedvaten vormen van kanker en vruchtbaarheidsproblemen. Bij zwangere vrouwen kan alcoholgebruik negatieve gevolgen hebben voor de ontwikkeling van het kind. Ook op sociaal maatschappelijk vlak heeft overmatig alcoholgebruik een grote impact, van problemen in de privésfeer tot overlast op straat.

Waarom inzetten op middelengebruik

De cijfers van de GGD uit 2016 laten zien dat het met middelengebruik wel meevalt in onze beide gemeenten. Signalen van de professionals van onze ketenpartners (politie, Kearn en VNN) maar ook van onze collega's van Handhaving en Jeugd en jongerenwerk doen anders blijken. Dit geldt zowel voor jongeren als voor volwassenen. Bij de jongeren wordt geconstateerd dat GHB opkomend is en lachgas als heel normaal wordt gezien. Bij volwassenen is veel drinken maatschappelijk geaccepteerd en wordt medicijnverslaving onderschat. Daarom zal middelengebruik en alcoholbeleid ook gezamenlijk preventief aangepakt worden.

Omgevingsfactoren

Drinkgedrag en drugsgebruik worden voor een groot deel bepaald door omgevingsfactoren: normen in de sociale omgeving (de ouders en vriendengroep), de prijs en promotie van alcohol, het productaanbod, het aantal verkooppunten, verkoopregels (bijv. leeftijdsgrenzen en de naleving en handhaving ervan). Een eenzijdige aanpak gericht op slechts één of twee van deze factoren werkt niet. De World Health Organization laat in een overzichtsstudie naar alcoholbeleid zien dat maatregelen die de beschikbaarheid van alcohol beperken het meest effectief zijn in het terugdringen van alcoholgebruik (Babor e.a., 2010).

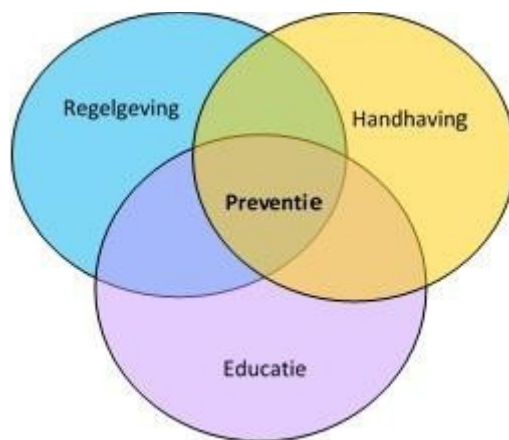
Uitgangspunten en doelstellingen op landelijk en regionaal niveau

Het primaire doel van de gewijzigde DHW is het verminderen van alcoholgebruik onder jongeren en alcohol gerelateerde verstoringen van de openbare orde aanpakken.

Onderzoeken laten zien dat een integrale benadering van de problematiek rondom alcohol en drugs een cruciaal kenmerk is van effectief beleid (Reynolds, 2003). Recent onderzoek van het RIVM Centrum voor Gezond Leven, het Nederlands Instituut voor Alcoholbeleid STAP en het Trimbos-instituut bevestigt dat beleid op het gebied van alcoholmatiging het meest effectief is als het integraal wordt aangepakt. (Mulder, Bovens, Franken & Sannen, 2013).

De belangrijkste pijlers waarop preventiebeleid gebaseerd is, zijn:

- Educatie (grenzen overdragen)
- Regelgeving (grenzen stellen)
- Handhaving (grenzen bewaken)

Dit is het uitgangspunt van het landelijke alcoholpreventiebeleid en eveneens van de aanpak van het Platform Nuchtere Fries. Het creëren van bewustwording bij alcoholverstrekkers en ouders is daarbij een noodzakelijke voorwaarde voor gedragsverandering. De nieuwe Drank- en Horecawet helpt daarbij.

Naast het voorkomen van schadelijk alcoholgebruik vanuit het perspectief van de volksgezondheid en het jeugdbeleid, is het landelijke beleid ook gericht op het terugdringen van criminaliteit en verstoringen van de openbare orde als gevolg van overmatig alcoholgebruik.

2. Hoofddoel en doelstellingen

Gelet op voorgaande formuleringen wij ons hoofddoel als volgt:

Cijfers GGD

De GGD onderzoekt vierjaarlijks de gezondheid van onze inwoners. Het gebruik van alcohol en drugs wordt daarin uitgebreid meegenomen. Wij stellen onze subdoelen voor 2022 vast op basis van de meest recente cijfers (2016).

Achtkarspelen		2016	Streven 2022
Alcohol	5 drankjes of meer per gelegenheid afgelopen 4 weken	28%	20%
Drugs	cannabis gebruikt laatste 4 weken	4%	3%
	harddrugs gebruikt afgelopen 4 weken	1%	1%

Tytsjerksteradiel		2016	Streven 2022
Alcohol	5 drankjes of meer per gelegenheid afgelopen 4 weken	29%	20%
Drugs	cannabis gebruikt laatste 4 weken	5%	3%
	harddrugs gebruikt afgelopen 4 weken	1%	1%

In het najaar van 2019 worden de nieuwe cijfers van het GGD verwacht. De cijfers van 2019 zullen dan ook gezien gaan worden als een tussenmeting en de cijfers, zoals hier rechtsboven genoemd, zijn de te behalen gemeentelijke doelen in 2022.

Daarnaast hebben we als gemeente ook onderzoek gedaan naar de mogelijkheden om dit zelf te gaan monitoren. Dit is onmogelijk gebleken om op korte termijn te realiseren.

Om het hoofddoel te kunnen bereiken is het noodzakelijk om – samen met onze partners – de inzet te verhogen ten opzichte van het Preventie en Handhavingplan 2014 – 2018

Dit is dan ook meegenomen in de formulering van de doelstellingen welke u hieronder kunt lezen:

Educatie

Jongeren – jonger dan 18 jaar – hebben inzicht in de gevolgen van het gebruik van alcohol en drugs.

1a. Op alle middelbare scholen in onze gemeenten krijgen jongeren minimaal 1 maal per schoolcarrière voorlichting over (de gevaren en gevolgen van) alcohol- en drugsgebruik. De gemeente faciliteert dit met behulp van de externe partners.

1b. Lagere scholen kunnen gebruik maken van de voorlichtingsmaterialen aangeboden door de gemeente en de externe partners.

1c. Op de belangrijke (fysieke en digitale) vindplaatsen van jongeren is informatie beschikbaar over alcohol- en drugsgebruik.

1d. Jongeren worden actief betrokken bij de te maken keuzes in de implementatie.

Ouders zijn zich bewust van de gevolgen van alcohol- en drugsgebruik voor hun kinderen en worden zo nodig ondersteund wanneer hun kind(eren) deze middelen gebruiken.

2a. Twee keer per jaar organiseren we een informatieve bijeenkomst voor ouders en

/of verzorgers.

2b. Op de gemeentelijke website is informatie alcohol- en middelengebruik makkelijk vindbaar

2c. Medewerkers van de gebiedsteams in onze gemeenten zijn allen getraind in het tijdig herkennen van alcohol- en drugsgebruik en zijn in staat om ouders adequaat te ondersteunen wanneer zij hiermee te maken hebben.

2d. Bij jongeren die – door het gebruik van alcohol en/of drugs - voor overlast zorgen, worden de ouders in de aanpak hiervan nauw betrokken door zowel de politie als de gemeentelijke medewerkers.

Schenkers van alcohol in onze gemeenten zijn zich bewust van hun rechten en plichten en weten welke risico's alcoholgebruik door jongeren met zich meebrengt. Zij nemen hun maatschappelijke verantwoordelijkheid.

3a Verstrekkers in onze gemeenten wonen 1 maal per 2 jaar een informatieve bijeenkomst – georganiseerd door gemeente en partners - bij waarin zij geïnformeerd worden over hun rechten en plichten ten aanzien van het schenken van alcohol. Zij worden geïnformeerd over – de nieuwste inzichten over – de gevolgen van alcoholgebruik bij jongeren.

3b. Verstrekkers informeren de gasten van hun bedrijf actief over de gevaren van alcoholgebruik door jongeren.

3c. Men schenkt geen alcohol aan jeugdigen onder de 18 jaar.

Regelgeving

Regelgeving, waaronder vergunningverlening, van de gemeente is erop gericht het alcohol- en drugsgebruik door jongeren te voorkomen

4a. In verleende Drank- en HorecaverGUNningen en evenementenvergunningen worden regels opgenomen met betrekking tot het schenken van alcohol.

Handhaving

De pakkans van schenkers die de regels overtreden wordt door hen als hoog ervaren.

5a. De regels rondom het schenken van drank wordt op regelmatige basis gecontroleerd (zie uitvoeringsprogramma Toezicht en Handhaving).

5b. We handhaven volgens het vastgestelde handhavingsbeleid.

3. Samen en Integraal

Ketenpartners

Als gemeenten kunnen wij het niet alleen: de problematiek onder jongeren op het gebied van drank- en drugsgebruik kan succesvol worden teruggedrongen wanneer de belangrijke partners samenwerken en hun aanpak integraal op elkaar afstemmen. De beide gemeenten hebben dan ook samenwerkingen met ketenpartners opgestart. Iedere ketenpartner wordt ingezet op basis van haar expertise. Daarnaast zijn er een aantal overleggen geïnitieerd om samen te komen en te bespreken over de (eventuele) problemen en ingezette activiteit of interventie. Op deze manier kunnen wij met zijn allen de voortgang waarborgen. In bijlage 1 vindt u een overzicht van onze huidige partners.

Na het opstellen van het nieuwe Preventie- en handhavingsplan is het zaak om over te gaan tot de uitvoering hiervan. Dit is de reden van het opstarten van de Werkgroep Alcohol- en drugsmatiging. Deze werkgroep zorgt voor een integrale benadering van uitvoerende werkzaamheden rondom het thema alcohol- en drugsmatiging. De werkgroep zal onder andere gaan bestaan uit: onderwijsmedewerkers, medewerkers gezondheidsbeleid en gebiedsteams, VTHV, vertegenwoordigers van onze externe partners en de AD-coördinator. De werkgroep is in januari 2019 opgericht en van start gegaan.

De uitvoering zal planmatig en projectmatig vormgegeven worden in een uitvoeringsplan.

Educatie

Jongeren vormen een belangrijke risicogroep voor het ontwikkelen van alcohol- en drugsgerelateerde problemen. Jongeren zijn onder andere gevoelig voor groepsdruk en experimenteren. Het lichaam en de hersenen van een jongere zijn nog niet volgroeid en daardoor extra gevoelig voor middelengebruik. Dit maakt hen een kwetsbare doelgroep. Bewustwording – ook bij hun ouders - maar ook weerbaarheid zijn dan ook een belangrijke onderdelen van preventie om jongeren bewust te maken van de gevaren en gevolgen van het gebruik van alcohol en drugs.

Behalve gevolgen voor de persoonlijke gezondheid en het risico van verslaving bij langdurig gebruik, kan onverantwoord gebruik van alcohol en drugs veel schade aanrichten thuis en in de openbare ruimte (vandalisme, agressie en geweld). Met op de jeugd gerichte preventieactiviteiten is dan ook grote maatschappelijke winst te behalen. Voorlichting kan op verschillende manieren worden gegeven: informatief en educatief.

Uitsluitend voorlichting geven aan jongeren op scholen is niet voldoende om echt stappen te zetten in de bewustwording. Naast de school/docenten spelen ouders hierin een hele belangrijke rol want niet alleen op school moet hier over gesproken worden maar ook in hun verdere sociale omgeving (thuis, sportclub, vriendengroep etc.). Er zal een manier moeten gevonden worden om alle ouders hier nauw bij te betrekken. Deze manier wordt meegenomen in het uitvoeringsplan welke door de Werkgroep wordt opgesteld.

Jongeren zijn in hun vrije tijd vaak te vinden bij sportverenigingen, supermarkten, 'hangplekken' of in het weekend in de kroeg, discotheek of andere evenementen als dorps- en tentfeesten. De alcoholverstrekkers zullen blijvend actief geadviseerd en gestimuleerd worden om actief genotmiddelenbeleid te voeren. Hierin is een belangrijke rol voor handhaving weggelegd. Er is een grote handhavingsactie opgezet welke u kunt terug vinden bij 'nieuw in zetten interventies'. Eind 2019 is deze actie afgerond en zullen de resultaten van hiervan bekend worden gemaakt.

Regelgeving

Landelijk

Een belangrijke ontwikkeling is het Nationaal Preventie Akkoord waarin afspraken staan tussen meer dan 70 verschillende organisaties zoals koepelorganisaties van de zorg, bedrijven, gemeenten en onderwijsinstellingen. Door roken, overgewicht en problematisch alcoholgebruik aan te pakken kan de gezondheid van heel veel Nederlanders verbeteren. Daarom heeft de Rijksoverheid een Nationaal Preventieakkoord gesloten. Het is heel proces met heldere doelstellingen die waar nodig aangepast zullen worden omdat er gemonitord zal gaan worden.

Bron:

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/gezondheid-en-preventie/nationaal-preventieakkoord>

Daarnaast vormt de Drank- en Horecawet ([DHW](#)) een belangrijk wettelijk kader voor preventief lokaal alcoholbeleid. Voor een nadere uitwerking van de wetgeving en een aantal andere belangrijke stukken verwijs ik u graag naar bijlage 2.

Regionaal

De gedachte achter de provinciale samenwerking is enerzijds het met gebundelde kennis ontwikkelen van producten die iedere gemeente en andere betrokkenen kunnen inzetten. Anderzijds is de gedachte: bevorderen van de samenhang van maatregelen en ook de effectiviteit van maatregelen bevorderen -- vanwege de gemeentegrens overstijgende problematiek.

Het platform richt zich vooral op de omgeving van jongeren, zoals evenementenorganisatoren, scholen, horeca, supermarkten en ouders. Nuchtere Fries ondersteunt en adviseert gemeenten, voert bewustwordingsacties en onderzoeken uit en ontwikkelt producten die door iedere gemeente ingezet kunnen worden. Daarnaast voorziet het platform ook in een opzet van het schrijven van een Preventie- en Handhavingsplan.

Lokaal

Nederland kent verschillende wetten met betrekking tot preventief lokaal beleid. Gemeenten zijn vanuit de Wet publieke gezondheid ([Wpg](#)) verantwoordelijk voor onder meer het lokale gezondheidsbeleid, de jeugdgezondheidszorg, en de gezondheidsbevordering. Dit legitimeert preventief lokaal alcoholbeleid. Ook in de Wet maatschappelijke ondersteuning Wmo, en de Jeugdwet zijn taken vastgelegd die raakvlakken hebben met alcoholbeleid: voorkomen van problemen, tijdig signaleren van problemen en vroegtijdige inzet van zorg en hulp om zwaardere vormen van maatschappelijke ondersteuning of jeugdhulp te voorkomen. Preventie en handhaving op het terrein van alcohol en drugs raakt uiteraard diverse gemeentelijke beleidsvelden. De belangrijkste raakvlakken zijn er met:

Beleidskader Sociaal Domein

We nemen in het brede beleidskader op dat er een aantal strategische doelen zijn vastgesteld. Bijdragen aan de fysieke en mentale gezondheid is daar één van. Om dat doel te realiseren zetten we onder meer in op het terugdringen van het middelengebruik (naast "gezond gewicht"). Daarmee zetten we het beleid op dit punt van de laatste jaren door, maar wel aangescherpt. We blijven zoeken naar mogelijkheden om de jeugd én ook de ouders erbij te betrekken.

Gezondheidsbeleid

Onder de kapstok van het Beleidskader Sociaal Domein valt onder meer het gezondheidsbeleid. Gebaseerd op het Nationaal Preventieakkoord van het Ministerie van VWS, de lokale gezondheidscijfers van de GGD en het RKC-rapport 'Klare Wijn', blijft het speerpunt 'Minder Middelengebruik' de komende jaren actueel in onze gemeenten.

Integraal veiligheidsbeleid

In het huidige integrale veiligheidsbeleid is destijds de volgende doelstelling benoemd: 'Inwoners, bezoekers, ondernemers en werknemers in de gemeenten Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel voelen zich veilig en zijn bereid ook mee te werken aan dit (subjectieve) veiligheidsgevoel en de leefbaarheid die hiermee gepaard gaat. Waarbij ook de objectieve veiligheid zoveel mogelijk wordt gewaarborgd.'

Om deze doelstelling te realiseren zijn in het integraal veiligheidsbeleid lokale prioriteiten benoemd. Jeugd, alcohol en drugs is als één van de zes prioriteiten benoemd.

Evenementenbeleid

De gemeentes Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel hebben beide (nog) een eigen nota Evenementenbeleid, wel hebben de nota's dezelfde naam: 'Regels om te feesten'.

De nota's bevatten de kaders waarmee bij het organiseren van evenementen rekening gehouden dient te worden, zodat de veiligheid binnen de gemeentes gewaarborgd blijft en ook de overlast voor omwonenden zoveel mogelijk beperkt wordt. Verder verschaft de nota informatie aan de inwoners van de gemeente over hoe omgegaan wordt met aanvragen van een evenementenvergunning.

Handhaving

Sanctiestrategie

Als wordt vastgesteld dat niet aan regels wordt voldaan moet hiertegen worden opgetreden. Het ongemotiveerd nalaten van optreden tast de geloofwaardigheid en integriteit van de gemeente aan. Bovendien kan niet consequent optreden leiden tot willekeur, waarbij het rechtsgevoel in het geding kan komen. Consequent optreden betekent in dit kader het aanpakken van overtredingen van gelijke orde op één en dezelfde manier. Daarnaast is ook de opstelling van de gemeente (toezichthouders/handhavers) bij het toezicht op de naleving van regels van belang. Dit moet gemeentebreed op dezelfde manier gebeuren. Er moet door de handhavers "in het veld" zoveel als mogelijk eenduidig naar buiten worden getreden.

In het huidige beleidsplan Toezicht en Handhaving in de fysieke leefomgeving (wordt hierna beleidsplan Handhaving genoemd) wordt een algemeen te hanteren handhavingsstrategie (handhavingsstappen) beschreven die toegepast wordt bij de constatering van een overtreding. Dit is een soort basisstrategie. Afwijking van deze strategie is, afhankelijk van de zaak en de omstandigheden, mogelijk. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen "gewone" overtredingen, overtredingen van zwaardere aard en overtredingen die direct optreden vereisen.

Deze sanctiestrategie geldt voor ieder beleidsveld in de "fysieke omgeving", zo ook voor de regelgeving voor de horeca.

Daarnaast is er in het Beleidsplan Handhaving specifiek voor de DHW afwijkend handhavingsbeleid vastgesteld.

Op drie punten wordt afgeweken van het algemene handhavingsbeleid:

1. Handelen zonder de daartoe benodigde vergunning(en). Bij het in werking zijn zonder daarvoor benodigde Exploitatievergunning (art. 2:28 APV) en/of Drank- en Horecavergunning (art.3 Drank- en Horecawet) zal worden overgegaan tot sluiting van de horeca-inrichting, het verwijderen van alcoholhoudende dranken uit de inrichting en/of afsluiten en verzegelen tapinstallatie (het toepassen van bestuursdwang).

Overtreding	Toezichthouders/ Buitengewone Opsporingsambtenar en gemeente	Officier van Justitie	Burgemeester en/of het college van burgemeester en wethouders
	1 ^e constatering: mondelinge waarschuwing		Schriftelijke waarschuwing met verzoek tot indiening legalisatie-aanvraag binnen tien werkdagen (aanvraagformulier (en) meezenden)
Legalisatieverzoek binnen 10 werkdagen	2 ^e constatering: proces verbaal (laten) opmaken en rapportage aan bestuur	Eventueel opsporing of vervolg- ing laten instellen	Aanzeggen toepassing van bestuursdwang met mogelijkheid tot indienen zienswijzen
Zienswijzen binnen twee weken	Afhankelijk van de zienswijzen rapportage aan bestuur		Toepassen van last onder bestuursdwang

Toepassen last onder bestuursdwang:

- bij handelen zonder Exploitatievergunning: sluiting
- bij handelen zonder Drank- en Horecavergunning: verwijdering alcoholhoudende dranken uit de inrichting en/of afsluiten en verzegelen tapinstallatie

2. Bij het moedwillig verstrekken van onjuiste of onvolledige informatie bij de aanvraag voor een vergunning (art. 31, lid 1, aanhef en onder a Drank- en Horecawet). In die situatie ontstaat een verplichte intrekkinggrond.

3. Bij schijnbeheer/schijnconstructie (stroman-constructie). In dit geval wordt regelmatig gecontroleerd of er tijdens de openingstijden daadwerkelijk een opgegeven leidinggevende aanwezig is (art. 24, lid 1 Drank- en Horecawet). Mocht dat meerdere malen niet het geval zijn dan kan dit leiden tot intrekking van de vergunning (art. 31, lid 2 Drank- en Horecawet). Indien op voorhand redelijkerwijs moet worden aangenomen, dat de feitelijke toestand niet met het in de aanvraag vermelde in overeenstemming zal

zijn, moet de vergunning worden geweigerd (art. 27, lid 1 aanhef onder b Drank- en Horecawet).

Overtreding	Toezichthouders/ Buitengewone Opsporingsambtenaren gemeente	Officer van Justitie	Burgemeester en/of het college van burgemeester en wethouders
	1 ^e constatering: mondelinge waarschuwing		Schriftelijke waarschuwing met verzoek feitelijke toestand in overstemming te brengen met verleende vergunning(en) of tot indiening legalisatie- aanvraag binnen tien werkdagen (aanvraagformulier meezenden)
Binnen tien dagen na waarschuwing verzoek om herstel of legalisatieaanvraag	2 ^e constatering: proces verbaal (laten) opmaken en rapportage aan bestuur	Eventueel opsporing of vervolg ing laten instellen	Aanzeggen tot intrekken van de vergunning(en)) met mogelijkheid tot indienen zienswijzen
Zienswijzen binnen twee weken	Afhankelijk van de zienswijzen rapportage aan bestuur		Intrekken vergunning(en)

Toepassen last onder bestuursdwang:

- bij Exploitatievergunning: sluiting (evt. tijdelijk)
- bij Drank- en Horecavergeving: verwijdering alcoholhoudende dranken uit de inrichting en/of afsluiten en verzegelen tapinstallatie (evt. tijdelijk)

Overtreding Kernbepalingen

Niet elke overtreding telt even zwaar. Om enig onderscheid te maken tussen zware en minder zware overtredingen is het begrip "kernbepaling" in het leven geroepen.

Onder kernbepaling wordt verstaan: "Bepaling die de kern vormt van de bescherming van de belangen waartoe een regeling of vergunning strekt."

Tegen een overtreding van een kernbepaling wordt strenger opgetreden.

Kernbepalingen zijn niet statisch. Jaarlijks wordt in het handhavingsprogramma beoordeeld of kernbepalingen vervallen of moeten worden toegevoegd.

Binnen het beleidsterrein horeca worden de volgende overtredingen aangemerkt als kernbepaling:

- naleven voorschriften voor sociale hygiëne
- schenken van alcoholhoudende drank aan < 18 jarigen
- aanwezigheid van een leidinggevende
- houden van feesten van persoonlijke aard
- naleven schenktijden
- schenken van sterke drank

Voor de overige overtredingen geldt de basisstrategie, of - indien van toepassing - de strategie voor direct optreden.

4. Reeds ingezette en doorlopende activiteiten op het gebied van preventie en handhaving

De gemeente en de verschillende partners stellen samen een jaarlijks uitvoeringsplan op dat bijdraagt aan de gestelde doelen. Vanzelfsprekend zijn er de afgelopen jaren al diverse goede interventies geïnitieerd. Per jaar worden deze geëvalueerd en wordt de keuze gemaakt of ze ook het komende jaar worden ingezet (naast andere, nieuwe interventies).

Educatie

Gezonde school en genotmiddelen (DGSG)

Dit project loopt op meerdere basisscholen en alle scholen voor voortgezet onderwijs in beide gemeenten. De DGSG bestaat uit 4 onderdelen:

1. Voorlichtingslessen
2. ouderparticipatie
3. signaleren en begeleiden
4. regels

Theater in de klas

Het succes van de theatervoorstellingen van Theater Smoar omtrent alcohol en middelengebruik door en voor jongeren en ouders blijven ondersteunen.

Bij de scholen is er een behoefte om op een interactieve, speelse manier aandacht te besteden aan diverse thema's zoals alcohol en verkeer. Na de voorstelling gaan de acteurs in discussie met alle aanwezigen. Deze discussie heeft zowel een repressief als preventief doel.

Symposium Verslaving

Symposium verslaving is een initiatief van Kearn, VNN en Gemeente Tytsjerksteradiel. De eerste editie heeft in november 2018 plaatsgevonden. Het was een druk bezocht evenement in Glindstra State waar allemaal professionals, die te maken hebben vanuit hun beroep met verslaving, aanwezig waren. Er is een nieuwe projectgroep samengesteld om in 2019 hier een vervolg aan te geven want er zijn meerdere wensen en behoeften naar voren gekomen middels de feedback. De personen die de projectgroep van feedback hebben voorzien, zullen ook betrokken worden bij de volgende edities vanuit hun expertise.

Cursus IVA (Instructie Verantwoord Alcohol Schenken)

Voor de paracommerciële horeca (verenigingen) geldt een aantal wettelijke verplichtingen rond het schenken van alcohol. Een ervan is dat barvrijwilligers die achter de bar staan tijdens openingstijden waarop alcohol wordt geschonken, geïnstrueerd zijn volgens een in de Drank- en Horecawet vastgelegde instructie. Om hier aan te voldoen moeten barvrijwilligers de Cursus IVA hebben gevolgd. Via verschillende kanalen kan deze cursus worden volbracht, via onze beide gemeenten is het mogelijk om deze af te nemen omdat wij als gemeente hen in contact kunnen brengen met het juiste instituut.

Regelgeving

Keetbeleid

Onze gemeenten hebben een door beide gemeenteraden vastgesteld keetbeleid. Wij adviseren om deze te laten herschrijven want de laatste versie dateert van 2009.

Het is van belang dat er in ons toekomstige keetbeleid contact wordt onderhouden met de jongeren en grondeigenaren door jongerenwerk, politie en toezichthouders. Hierdoor hebben we als gemeenten zicht op dat deel van de jeugd en kunnen hierdoor vroegtijdig signaleren.

Handhaving

Toezicht en Handhaving richt zich tot nu toe onder andere op bewustwording van de leeftijdsverhoging naar 18 jaar wat betreft de verkoop van drank aan jongeren. Daarnaast worden hierin adviezen gegeven aan de horeca, paracommercie en evenementenorganisaties. In 2018 is voor de tweede keer (eerste vond in 2016 plaats) een handhavingsactie gestart en deze is gericht op alcoholverstrekking aan minderjarigen. Er wordt bij overtredingen nu wel sanctionerend opgetreden. Deze actie loopt door in 2019.

5. Acties 2019 – 2022

Binnen beide gemeenten hebben we te maken met verschillende problematieken. Om resultaten te boeken vraagt dit om maatwerk op het gebied van preventie. De werkgroep PHP zal dit gaan uitwerken in het nog op te stellen uitvoeringsplan. In het uitvoeringsplan zullen acties beschreven worden die bijdragen aan het hoofddoel, terugdringen van alcohol- en middelengebruik. Daarnaast vragen we de werkgroep om mee te denken over 'hoe jongeren te betrekken'. De Jeugdgraad heeft al aangegeven hier wel een rol in te willen spelen.

Ouders spelen een belangrijke rol bij preventie en zullen het goede voorbeeld moeten gaan geven en zich verantwoordelijk gaan moeten voelen op het gebied van sociale controle. Het IJslandmodel (een preventiemodel) <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/hoe-ijslandse-tieners-drank-ensigaretten-inruilden-voor-sport~b901563a/> is een prachtig voorbeeld van hoe een hele gemeenschap een totaal andere mindset heeft gekregen in bijna 16 jaar tijd. Jongeren drinken en roken bijna niet meer en sporten meer als nooit tevoren. Hierin is een belangrijke rol voor ouders weggelegd voor de sociale controle. Het model leent zich perfect voor een gemeenschap als IJsland maar wij kunnen dit helaas niet 1 op 1 kopiëren. Een aantal aspecten van het model wij wel kunnen implementeren.

De werkgroep PHP gaat zich bezighouden met het organiseren van acties op het gebied van preventie in beide gemeenten. VNN, GGD en KEARN zullen hier een belangrijke rol in gaan spelen. Preventie zal zich vooral gaan richten op jongeren op VO-scholen. Er is op de VO-scholen in de afgelopen jaren preventie gegeven en dat gebeurt door de docenten zelf. Vaak wordt preventie meegenomen tijdens een les maar dit is lang niet voldoende gebleken. Hieronder leest u een aantal acties die sowieso zullen worden ondernomen en zoals gezegd zullen er meer volgen maar eerst geformuleerd worden in het nog te schrijven uitvoeringsplan.

Educatie

Actiepunt 1: Voorlichting over alcoholgebruik aan ouders/verzorgers van jongeren onder de 18 jaar.

Om het bewustzijn over de consequenties van (overmatig) alcoholgebruik onder de jongeren te vergroten is het van belang ouders/verzorgers te betrekken in de voorlichting. Ouders/verzorgers kunnen het drinkgedrag van hun kinderen op verschillende manieren beïnvloeden.

De werkgroep PHP gaat er mee aan de slag om de ouders te activeren. We gaan dan onder andere gebruik maken van het Trimbosinstituut en VNN. Deze instellingen hebben materiaal waarin ouderparticipatie omtrent voorlichting centraal staat. Van dit materiaal zal gebruik worden gemaakt.

Actiepunt 2: Maatschappelijke debat

Door middel van persberichten en social media aandacht schenken aan de negatieve gevolgen van middelenmisbruik.

Actiepunt 3: Alcoholpreventie vanuit de eerstelijns professional

Eerstelijns professionals zoals huisartsen, jeugd- en jongerenteams en thuiszorgmedewerkers kunnen een belangrijke rol spelen bij het voorkomen van overmatig alcoholgebruik onder jeugd. Het is zaak dat dit speerpunt samen met ketenpartners verder wordt onderzocht en onderhouden.

Actiepunt 4: Actief communiceren

Beide gemeenten gaan de bevolking op de hoogte houden via verschillende kanalen van de ontwikkelingen op het gebied van preventie en handhaving. We gaan positieve en negatieve berichten blijvend communiceren om onze bevolking op de hoogte te houden van de ontwikkelingen van wat er allemaal speelt binnen onze samenleving. Hierbij kunt u denken aan mooie ingezette acties, bijeenkomsten die men kan bijwonen maar ook wat wij allemaal tegenkomen op het gebied van alcohol- en middelengebruik.

Actiepunt 5: Nuchtere Fries

Nuchtere Fries is een platform waarin verschillende partijen samenwerken aan het verminderen van de problematiek rondom jeugd, alcohol en drugs: alle Friese gemeenten, Verslavingszorg Noord Nederland, Politie, horecabond en GGD Fryslân. Dat doen alle partijen vanuit hun eigen organisatie én gezamenlijk vanuit het platform.

De gedachte achter de provinciale samenwerking is enerzijds het met gebundelde kennis ontwikkelen van producten die iedere gemeente en andere betrokkenen kunnen inzetten. Anderzijds is de gedachte: bevorderen van de samenhang maatregelen en ook de effectiviteit van maatregelen bevorderen -- vanwege de gemeentegrens overstijgende problematiek.

Het platform richt zich vooral op de omgeving van jongeren, zoals evenementenorganisatoren, scholen, horeca, supermarkten en ouders. Nuchtere Fries ondersteunt en adviseert gemeenten, voert bewustwordingsacties en hier gaat onze Werkgroep PHP gebruik van maken en inzetten.

Regelgeving

Actiepunt 6: Vergunningenbeleid

Het opnemen in het vergunningenbeleid bij het aanvragen van een DHW- of evenementenvergunning waarbij specifiek aandacht besteed zal worden voor alcoholverstrekking en preventie.

Handhaving

Actiepunt 7: Handhavingsbeleid

Goed en streng blijven toezien en optreden waar nodig op het toekomstig handhavingsbeleid.

Actiepunt 8: Onderzoek

2-jaarlijks onderzoek naar verstrekking van alcoholhoudende dranken aan minderjarigen.

6. Financiën

Er is een budget van € 10.000,- (€ 5.000,- per gemeente) beschikbaar gesteld voor de uitvoering van de preventieve activiteiten. De werkgroep is momenteel bezig met het maken van een planning van de preventieve activiteiten en zal de planning zo opstellen dat alle activiteiten vanuit dit budget uitgevoerd kunnen worden. De preventieve activiteiten waar u aan kunt denken staan vermeld in hoofdstuk vier en vijf. Er zullen 'nieuwe' preventieve activiteiten aan toegevoegd worden vanuit de werkgroep.

Bijlage 1. Overzicht huidige ketenpartners

Onze huidige partners in de aanpak van alcohol- en middelengebruik zijn:

GGD Fryslan

GGD Fryslân is de gezondheidsdienst van de Friese gemeenten. De GGD werkt aan het bevorderen van de gezondheid en het voorkomen van gezondheidsproblemen bij de Friese burger.

Een belangrijk onderdeel van de GGD Fryslan is het platform Nuchtere Fries. Nuchtere Fries is een platform waarin verschillende partijen samenwerken aan het verminderen van de problematiek rondom jeugd, alcohol en drugs: alle Friese gemeenten, Verslavingszorg Noord Nederland, Politie, horecabond en GGD Fryslân. Dat doen alle partijen vanuit hun eigen organisatie én gezamenlijk vanuit het platform.

VNN

Verslavingszorg Noord Nederland is onze partner op het gebied van preventie en het behandelen van verslavingen op het gebied van alcohol en drugs. Daarnaast is VNN expert op het gebied van transgenerationale overdracht middelengebruik.

Politie

Wij hebben een nauwe samenwerking met politie en wijkagenten. Vooral onze afdeling handhaving heeft intensief contact om problemen in de samenleving op te lossen en te voorkomen.

Welzijnsorganisaties

KEaRN en Timpaan zijn de welzijnsorganisatie waar wij mee samenwerken. Opbouwwerkers en jongerenwerkers staan dichtbij de inwoners. Kearn werkt in de samenleving aan preventie, heeft een signalerende rol en activeert inwoners om de eigen leefomgeving te verbeteren.

Onderwijs

Met de scholen in beide gemeenten is goed contact. Hier zullen in deze beleidsperiode meer preventieactiviteiten gaan plaatsvinden dan voorheen.

Gebiedsteams

Binnen het sociaal domein zijn de gebiedsteams in de dorpen en wijken actief en aanwezig. Zij hebben een signalerende, ondersteunende en doorverwijzende rol.

Jeugd

Jeugd is onze doelgroep en die willen we betrekken bij de ontwikkeling en de uitvoering van het beleid. Hoe we dat gaan vormgeven zal in de werkgroep besproken worden.

Platformen

We bundelen onze kennis en stemmen af tijdens diverse overleggen. Dit zijn onder meer:

- GAMMA (Grenzen aan middelen misbruik Achtkarspelen)

Dit is een overleg waar alle ketenpartners bij aanwezig zijn en vindt drie keer per jaar plaats. Voorzitter is de gemeentelijke coördinator drugs en alcohol.

- GNOT (Gezamenlijk Netwerkoverleg Tytsjerksteradiel)

Dit is een overleg van Gemeente Tytsjerksteradiel waar wij samen komen met Handhaving, politie, KEaRN en Timpaan. Voorzitter is de gemeentelijke coördinator drugs en alcohol.

- GNOA (Gezamenlijk Netwerkoverleg Achtkarspelen)

Dit is een overleg van Gemeente Achtkarspelen waar wij samen komen met Handhaving, politie, KEaRN en Timpaan. Voorzitter is de gemeentelijke coördinator drugs en alcohol.

- Strategisch platform jeugd

Dit is een netwerk van onderwijs en jeugdzorg.

Ook op gemeentelijk niveau vinden interne afstemmingsoverleggen plaats:

- Beleidsgroep Alcohol- en drugspreventie

Deze groep bestaat uit vertegenwoordigers van de teams Ontwikkeling en Advies Sociaal, Vergunningen Toezicht Handhaving en Veiligheid (VTHV) en de AD-coördinator.

Deze groep heeft als taak het opstellen van het nieuwe Preventie- en handhavingsplan om zo het individueel en gezamenlijk alcoholmatigings- en handhavingsbeleid af te stemmen.

- Werkgroep Alcohol- en drugsmatiging

Deze groep maakt een integraal uitvoeringsplan en voert deze ook daadwerkelijk samen uit. De werkgroep zal onder andere gaan bestaan uit: onderwijsmedewerkers, medewerkers gezondheidsbeleid en gebiedsteams, VTHV, vertegenwoordigers van onze externe partners en de AD-coördinator. De werkgroep is in januari 2019 opgericht en van start gegaan.

Bijlage 2. Wet- en regelgeving nader toegelicht

DHW

De DHW heeft als doel om schadelijke gevolgen van alcoholmisbruik tegen te gaan en alcohol gerelateerde overlast terug te dringen. Een aantal belangrijke lokale taken zijn in de DHW vastgelegd:

-Vergunningverlening om te regelen wie waar alcoholhoudende dranken mag verkopen.
-Toezicht op de naleving van de DHW. Belangrijk onderdeel van het toezicht is de inspectie op de naleving van de leeftijdsgrens van 18 jaar voor de verkoop van alcohol.

-Het schrijven en vierjaarlijks evalueren van een preventie- en handhavingsplan alcohol, met een focus op het voorkomen van alcoholgebruik onder jongeren

Andere wettelijke kaders die relevant zijn voor alcoholverkoop- en gebruik zijn het Wetboek van Strafrecht, de Mediawet 2008 en de Wegenverkeerswet 1994 met bepalingen over openbare dronkenschap, alcoholreclame en rijden onder invloed. Daarnaast zijn er Kamerbrieven en nationale preventieprogramma's die richting kunnen geven aan de invulling van lokaal beleid.

Kamerbrief landelijke nota gezondheidsbeleid 2016-2019

In de Kamerbrief Landelijke Nota gezondheidsbeleid is alcohol als speerpunt genoemd. In de kamerbrief staat dat jongeren minder zijn gaan drinken maar dat het aantal jongeren dat extreem veel drinkt onverminderd hoog is. Het kabinet houdt daarom overmatig alcoholgebruik vast als speerpunt en spreekt de ambitie uit om een substantiële verbetering te realiseren ten opzichte van de trends zoals gerapporteerd in de [VTV-2014 \(externe link\)](#). Aanbod van een gezonde leefomgeving en de integrale aanpak via onderwijs, werk, wijk en zorg staan hierbij centraal. Verdere uitwerking van het alcoholbeleid vindt plaats op Ministerie [VWS](#) onder verantwoordelijkheid van de staatssecretaris.

Lees verder:

- [Kamerbrief landelijke nota gezondheidsbeleid van VWS \(externe link\)](#)
- [Volksgezondheid Toekomst Verkenning VTV-2018 \(externe link\)](#)

Kamerbrief Evaluatie Drank- en horecawet

In deze kamerbrief worden verder prioriteiten gesteld in het alcoholbeleid. In 2013 en 2014 is de [DHW](#) ingrijpend gewijzigd. Onder meer werd de leeftijdsgrens voor het kopen van alcohol verhoogd naar 18 jaar en kregen gemeenten de toezichthoudende taak overgedragen van de Rijksoverheid. In 2016 evalueerde de staatssecretaris de DHW. In een brief informeert hij de Tweede kamer over de resultaten en presenteert hij een toekomstagenda. Hoewel er in de gehele bevolking een afname van alcoholgebruik wordt geconstateerd zijn er nog belangrijke aandachtspunten, waaronder:

- verder terugdringen van alcoholgebruik onder de 18 jaar
- terugdringen van binge drinken onder de drinkers
- verdere verbetering van de naleving van de leeftijdsgrens, met name in de horeca en de sportkantines

Ook spreekt de staatssecretaris zich uit tegen het schenken van alcohol op locaties anders dan waar dit volgens de DHW is toegestaan. Lees verder [Kamerbrief over evaluatie Drank- en Horecawet \(externe link\)](#) (16 december 2016)

Door bruggen te slaan met andere beleidsprocessen, akkoorden en programma's, zoals GIDS (Gezond In de Stad), het Preventieakkoord ontstaat er een brede integrale benadering.

Landelijke **beleidsontwikkelingen**;

Regeerakkoord "Vertrouwen in de toekomst" Rutte 111 (10-10-2017)

Preventie en gezondheidsbevordering

- Deze kabinetsperiode is er voor preventie en gezondheidsbevordering 170 miljoen euro beschikbaar, daarna 20 miljoen per jaar.

- Er wordt een nationaal preventieakkoord gesloten met patiëntenorganisaties, zorgaanbieders, zorgverzekeraars, gemeenten, sportverenigingen en -bonden, bedrijven en maatschappelijke organisaties.

De focus van het akkoord moet liggen op de aanpak van roken en overgewicht.

- We steunen de doelstelling om te komen tot een rookvrije generatie en verhogen de tabaksaccijns.

Problematisch alcoholgebruik wordt aangepakt.

Nationaal preventieakkoord (kamerbrief 23-11-2018 Convenant 23-11-2018)

In hoofdstuk 3 'Problematisch alcoholgebruik' worden maatregelen beschreven op het gebied van; alcohol en de school en studieomgeving, marketing van alcoholhoudende drank, bewustwording en vroegsignalering, een gezonde sportomgeving en naleving en handhaving bij leeftijdsgrens en dronkenschap.

Bijlage 3. Regelgeving Handhaving

Regelgeving op het gebied van Handhaving

Handhaving kan worden onderscheiden in strafrechtelijke- en bestuursrechtelijke handhaving. Strafrechtelijke handhaving geschiedt door algemene (de politie) en buitengewone opsporingsambtenaren (BOA's). Artikel 45 van de Drank- en Horecawet kan alleen strafrechtelijk worden afgedaan. Er wordt een proces-verbaal opgemaakt als er een overtreding van dit artikel wordt geconstateerd. Het openbaar ministerie bepaalt de hoogte van de boete.

De andere bepalingen van de Drank- en Horecawet worden doorgaans bestuursrechtelijk gehandhaafd. Op grond van de Drank- en Horecawet kan de burgemeester bijvoorbeeld besluiten de vergunning in te trekken of de vergunning te schorsen (voor de duur van ten hoogste 12 weken).

De bevoegdheid tot het toepassen van bestuursdwang is opgenomen in artikel 125 van de Gemeentewet in samenhang met de artikelen 5:21 e.v. van de Awb. Het college is het orgaan bij wie de bevoegdheid berust, tenzij het regels betreft ten aanzien waarvan de uitvoering bij de burgemeester is neergelegd. In dat geval is de burgemeester het bevoegde orgaan. Het tot bestuursdwang bevoegde orgaan kan in plaats daarvan besluiten de overtreder een last onder dwangsom op te leggen (artikel 5:32 Awb).

Voorbeelden van bestuursrechtelijke handhaving zijn:

- (tijdelijk) intrekken van een vergunning/ontheffing;
- (tijdelijk) sluiten van een horeca-inrichting;
- opleggen van een vervroegd sluitingstijdstip;
- toepassen van last onder bestuursdwang of het opleggen van een last onder dwangsom;
- opleggen bestuurlijke boete.

In alle gevallen waarbij het gaat om de feitelijke handhaving van de openbare orde is de burgemeester bevoegd (artikel 172 Gemeentewet). Daarnaast is de burgemeester met het oog op de bescherming van de veiligheid en de gezondheid van de burger belast met het toezicht op openbare samenkomsten en voor het publiek openstaande gebouwen, waaronder horecabedrijven (artikel 174 Gemeentewet).

Binnen dit stelsel berust de bevoegdheid tot toepassing van last onder bestuursdwang ten aanzien van de Drank- en Horecawet en Exploitatievergunningen bij de burgemeester, behoudens toepassing van artikel 2:33 van de APV.

Vele overtredingen zoals vermeld in de DHW kunnen bestuurlijk worden beboet. Op basis van artikel 44a van de DHW is de burgemeester bevoegd om voor de daarin genoemde overtredingen een bestuurlijke boete op te leggen.

Een bestuurlijke boete is een bestraffende sanctie, inhoudende een onvoorwaardelijke verplichting tot betaling van een geldsom. De hoogte van deze geldsom is opgenomen in de bijlage behorende bij het Besluit Bestuurlijke boete Drank-en Horecawet.

Het opmaken van een bestuurlijke boete op basis van de Drank- en Horecawet wordt gedaan door een door de burgemeester aangewezen toezichthouder. De bestuurlijke boete is onderdeel van de handhaving in het bestuursrecht.